

Regeringen
103 30 Stockholm

Rätten till ostört privatliv, hemfrid, fotografering från drönare och skydd av den personliga integriteten.

Frågan om huruvida fotografering från s.k. drönare skall vara tillåtet, och i så fall under vilka omständigheter, har väckts. Via medier framgår att regeringen överväger att via lagstiftning säkerställa att fotografering skall vara tillåtet.

Innan beslut fattas i denna fråga kräver vi en översyn av regelverk och lagstiftning för skydd den personliga integriteten inklusive rätten ostört privatliv ”hemfrid”.

Bakgrund

Rätten till ostört privatliv eller hemfrid som det också kallas är fundamental och skyddad i den Europeiska Konventionen för Mänskliga Rättigheter (EKMR). Skyddet för detta är mycket svagt eller obefintligt i svensk lagstiftning. Det är synnerligen angeläget att åtgärder i form av lagstiftning vidtages för att säkerställa rätten till hemfrid.

Hemfrid skall innebära att man på egen fastighet har rätt att vara ostörd. Det innebär att folk inte skall vistas inom syn- och hörhåll. I öppen terräng kan detta innebära 100 meter eller mer.

Nuvarande regelverk

Med det regelverk som nu finns på plats är staten via sina myndigheter i full färd med att i praktiken reducera hemfridszonen till storleksordningen 10 meter runt huvudbyggnaden. Detta sker genom att föreskriva en s.k. tomtplats (som numera är 1500 m² på strandnära mark). Innebörden av detta är att mark utanför tomtplatsen är ”allmansrättsligt tillgänglig”. Det innebär vidare att stängsel och grindar runt en fastighet som hindrar allmänheten att röra sig fritt på privatägd mark inte är tillåtna. Vänder sig en utomstående till myndigheterna med påpekande om detta tvingas fastighetsägaren att riva/ta bort stängslet. En fastighetsägare skall på sin mark ha rätt till en rimlig hemfridszon och om han så väljer att stängsla in densamma.

Förutom en önskan, behov och rätt att få vara ostörd finns ett behov av skydd som motiverar stängsel och grindar på avstånd från byggnation. Det kan handla om risk för inbrott, kidnappning och snokande i privatliv ("paparazzi").

Drönare

Eftersom det numera finns små och billiga s.k. drönare utrustade med kamera så måste hemfridszonen definieras även vertikalt (vara tredimensionell). Det är angeläget att så sker tidigt. Drönare är ett nytt fenomen och regelverket skall även inkludera rätten till hemfrid vertikalt.

Det finns nu en dom som gäller att drönarkameror skall vara tillståndspliktiga. En sådan dom är ingen ursäkt för att inte inkludera detta i lagen om hemfrid. Tillstånd skall krävas av fastighetsägaren även om ett tillstånd erhållits enligt kameraövervakningslagen.

Myndigheters skyldighet att respektera självbestämmande och integritet.

Även myndigheter skall respektera och underställas självbestämmande och integritet. Vill myndighet ha tillträde skall det ske med fastighetsägarens samtycke. Givetvis kan tillträde ske utan samtycke när det är fara för liv och egendom. Offentliga makten skall utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Det allmänna skall verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden samt värna den enskildes privatliv och familjeliv. I lagarna står det att den offentliga verksamheten skall fullgöras med respekt för den enskilda människans självbestämmande och integritet. Den enskilda människan skall respekteras som hon/han är och inte behandlas på ett överlägset, nedlåtande eller förödmjukande sätt. Förmyndarattityder från myndigheter gentemot enskilda människor är oacceptabelt. Markägarna skall respekteras utifrån ovanstående intentioner.

I dagsläget försöker statsmakten och dess myndigheter urholka markägarens äganderätt, självbestämmande och integritet genom olika lagstiftningar om allemansrätten, brottsbalkens straffbestämmelser om naturalster, miljöbalken, strandskyddslagen, nyckelbiotopskydd och artskyddsförordningen. Det är inte förenligt med proportionalitetsprincipen att den förstörelse som tätorterna åstadkommit på miljön och artskyddet skall kompenseras av att nyckelbiotopsområden förläggs hos de boende på landet och i glesbygden som skött sina marker så att arter kunnat behållas på ett bra sätt.

Myndigheters skyldighet att respektera hemfriden.

Även myndigheter skall respektera och underställas hemfridsreglerna. Vill myndighet ha tillträde skall det ske med fastighetsägarens samtycke. Givetvis kan tillträde ske utan sådant samtycke om det är fara för liv och/eller egendom (t.ex. eldsvåda). I övriga fall skall det ske med de regler som gäller för husrannsakan.

Myndigheters användande av satellitbilder.

Satellitbilder skall inte användas när myndigheters spionverksamhet skall genomföras på markägare. Man får inte heller använda satellitbilder för att följa varje medborgares liv och verksamhet i livet. Skogsstyrelsen har planer på att följa varje markägares skogliga verksamhet och utveckling med hjälp av satelliter. Gränsen börjar bli nådd för ett totalitärt samhällssystem där samhället tänker ta makten över markägandet. WWFs och Naturskyddsföreningens målsättningar börjar närma sig den gränsen.

Stockholm 2016-12-28

Bengt Holmgren

Talesperson för äganderättsfrågor
Medborgarrättsrörelsen i Sverige
Sveavägen 111□1
13 50 Stockholm

Vad säger lagen?

6 § Den som olovligen intränger eller kvarstannar där annan har sin bostad, vare sig det är rum, hus, gård eller fartyg, dömes för hemfridsbrott till böter. □Intränger eller kvarstannar någon eljest obehörigen i kontor, fabrik, annan byggnad eller fartyg, på upplagsplats eller på annat dylikt ställe, dömes för olaga intrång till böter.

Är brott som i första eller andra stycket sägs grovt, dömes till fängelse i högst två år.

6 a § Den som olovligen med tekniskt hjälpmedel i hemlighet tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller ett annat liknande utrymme, döms för kränkande fotografering till böter eller fängelse i högst två år. Till ansvar ska det inte dömas om gärningen med hänsyn till □syftet och övriga omständigheter är försvarlig. □Första stycket gäller inte den som med tekniskt hjälpmedel □tar upp bild av någon som ett led i en myndighets verksamhet. *Lag (2013:366).*